

A Szépírók Társaságának kiáltványa

HÍREK -

A Szépírók Társaságának tagjai – köztük szép számmal egyetemi oktatók, tudományintézeti kutatók, akadémiai doktorok és akadémikusok, a szervezett kutatásokhoz kívülről kapcsolódó irodalmi szakemberek is – megütközéssel és aggodalommal követik a magyar tudományos élet, a felsőoktatás és az akadémiai kutatás szabadsága, szakmai-intézményi autonómiája ellen indított kormányzati támadássorozatot, mely jól láthatóan az akadémiai kutatóintézeti hálózat államosítására, a bölcsész- és társadalomtudományi kutatás és az egész tudományos közösség állami-kormányzati kontroll alá helyezésére irányul.

Kormányzat és tudomány ez idő szerint hadban áll. Ezt a szükségtelen, értelmetlen, kártékony politikai háborút nem a tudományos közösség indította a kormányzati hatalom ellen, hanem a kormányzati hatalom a tudomány, a szakmai-kutatói közösségek és intézményeik ellen, hogy függetlenségüket megtörje, kutatási szabadságukat korlátozza, sokféleségüket felszámolja, erőforrásait pedig saját kizárólagos ellenőrzése alá vonja. Ebben a háborúban – hiszen mi másnak nevezhető egy olyan hatalmi támadássorozat, amelyben a jogait és szabadságát védelmező szakmai közösséget ellenségnek tekintik, amelyben minden eszköz megengedett, és csak a hatalom győzhet – a helyzet mára odáig jutott, hogy parlament előtt áll az a törvény, amely a Magyar Tudományos Akadémiától elválasztja eleven és jól működő szívet, a kutatói intézményhálózatot, hogy az állam bürokratikus-adminisztratív testébe ültesse azt át. Ha erre a szívet tépő műtetre sor kerül, a Magyar Tudományos Akadémiából az élet távozni fog, az intézmény kiüresedik, szerepe a puszta reprezentációra szűkül, a tudományos kutatás pedig a hatalmi központból vezérelt szakigazgatási bürokrácia tudományidegen irányítása (és akár gazdasági magán-érdekcsoportok befolyása) alá kerül. Az ilyen műtétekről járja a mondás: a műtét sikerült, a beteg meghalt.

A Magyar Tudományos Akadémiát Széchenyi István alapította a magyar reformkor szellemi talaján, jóval azelőtt, hogy a szuverén magyar nemzetállam létrejöhetett volna. Sokáig az Akadémia volt a modern nemzethez mint „közös vállalkozáshoz” elengedhetetlen műveltség és tudományos ismeretek eredeti felhalmozásának és közkinccsé tételének egyetlen műhelye, egyszersmind a magyar nemzeti szuverenitás szimbolikus letéteményese is. Ezért különösen fájó és visszatetsző, hogy ma, kétszáz év múltán függetlenségét a szuverén magyar nemzetállammal szemben kell megvédelmeznie, lévén hogy annak jelenlegi irányítói úgy viselkednek, mint valami ellenséges, megszálló hatalom képviselői, akik mindent elkövetnek, hogy a magyar nemzeti kultúra e két évszázad alatt emelt alapintézményét lebontsák – ahelyett, hogy megvédelmeznék, elősegítsék, vagy legalább nem akadályoznák belső megújulását, tovább gyarapítsák erőforrásait.

Egy türelmetlenül és erőszakosan központosító, minden autonómiát a központi akaratérvényesítés útjában álló akadálynak, minden szakmai érvet merő akadémizálásnak tekintő hatalom adminisztratív erőszakát szavakkal természetesen nem lehet feltartóztatni. A tiltakozás mégoly erős szavaival sem. De néven nevezni a készülődő rosszat nemcsak lehet, hanem kötelességünk is. A nemzeti kultúra intézményeiért, a tudományért, a tudásért, valamint a jelen és a közeljövő nemzedékeiért érzett írástudói felelősségünk megköveteli, hogy mindenki előtt világossá tegyük: az, ami ma a tudományos élettel Magyarországon történik, a nemzeti kultúrára nézve jóvátehetetlen következményekkel fog járni. Ha nem leszünk képesek megállítani az állam voluntarista erőszakát, akkor a nemzedékek hosszú sorának önfeláldozó munkájával számos szakterületen létrehozott, felbecsülhetetlen értékű tudáskincs – a nemzeti kultúra és műveltség alapzata – semmivé porlad.

A Széchenyiék által alapított Magyar Tudományos Akadémia és kutatóintézeti hálózata – közvagyon, a mindenkori nemzet anyagi és szellemi vagyonának része, amelyet a mindenkori kormányzat csakis gyarapítani, nem pedig elvenni, kisajátítani, vagy arra rátelepedni hívatott. Ha a nemzeti szuverenitás

lánglobogója alatt menetelő magyar kormányzat célja nem a „kiművelt emberfők” számának maximalizálása, hanem minimalizálása, akkor ezzel saját hatalmi szuverenitását az egyeduralomig fokozhatja ugyan, de a nemzet szuverenitása alól kihúzza a talajt, mert egy nemzet szuverenitása, ereje, „igazi hatalma – mint Széchenyi István írta – a tudományos emberfő mennyiségétől” függ.
2019. június 10.

Szépírók Társasága